

## Metodologie 2

Kód předmětu: SP4MP\_MTO2

Vypracovala: Irena Hučíková

UČO: 185774

### ČÁST 1

<u>Téma:</u>	Narušená komunikační schopnost ve vybraných mateřských školách v regionu Uherské Hradiště
<u>Výzkumný problém:</u>	Narušená komunikační schopnost u dětí v předškolním věku
<u>Hlavní výzkumná otázka:</u>	Analýza výskytu narušené komunikační schopnosti u dětí v předškolním věku v regionu Uherské Hradiště
<u>Vedlejší výzkumné otázky:</u>	Jaký je počet dětí s narušenou komunikační schopností? Jaké jsou komunikační obtíže u dětí předškolního věku? Jaké pomůcky jsou v mateřských školách používány? Jaké speciálně pedagogické vzdělání mají učitelky vykonávající logopedickou péči v mateřské škole? Jak jsou návrhy učitelek na zlepšení poskytování logopedické péče?

Cíl výzkumného návrhu: Ve svém výzkumném návrhu se budu věnovat rozšířenému tématu vzrůstajícího nárůstu narušené komunikační schopnosti u dětí v předškolním věku. Jelikož bydlím ve Starém Městě u Uherského Hradiště, zaměřím se na mateřské školy v okolí Uherského Hradiště. Hlavním cílem tohoto výzkumného návrhu je analyzovat výskyt narušené komunikační schopnosti a zároveň také zjistit, který druh narušené komunikační schopnosti se u dětí ve vybraných školách v regionu vyskytuje nejčastěji.

### ČÁST 2

Výzkumná strategie: Jako výzkumnou strategii jsem zvolila kvantitativní výzkum, konkrétně dotazníkové šetření a jejich následnou analýzu. Jako první si vyberu náhodně města a v nich vždy jednu mateřskou školu kterou budu kontaktovat při svém šetření. Domnívám se, že pro mé šetření bude stačit patnáct mateřských škol rozmístěných v regionu Uherské Hradiště. Aby

návratnost dotazníků byla co největší, nevolím metodu rozesílání dotazníků poštou nebo mailem, ale volím možnost osobního setkání s řediteli/ředitelkami, které poprosím o vyplnění dotazníků. Osobním rozvozem a následným osobním sběrem bych chtěla zajistit 100% návratnost dotazníků.

### ČÁST 3

Zvolila jsem kvantitativní metodu výzkumu, formu dotazníku, který bude složen z uzavřených otázek, ale pro detailní zjištění některých jevů se budou v dotazníku vyskytovat také otázky otevřené. Takováto metoda mi umožňuje zjistit poměrně velké množství informací v dané problematice. Také lze takto zmapovat rozsáhlou oblast.

### ČÁST 4

#### Hypotézy

*Teoretické hypotéza:* Počet dětí s narušenou komunikační schopností za posledních 10 let vzrostl

*Pracovní hypotézy:* Narušená komunikační schopnost má vliv na odklad školní docházky  
Narušená komunikační schopnost se projevuje ve všech jazykových rovinách

Výskyt narušen komunikační schopnosti je u chlapců vyšší než u dívek

### ČÁST 5

#### Konceptualizace

*Komunikace:* výměna neboli přijímání a zpracování, popř. vydávání informací. Mezilidská komunikace se uskutečňuje na různých rovinách a různými formami. Jde o komunikaci jak slovní, tak neslovní.

*Narušená komunikační schopnost:* komunikační schopnost jedince je narušena tehdy, působí-li některá jazyková rovina, případně více jazykových rovin současně rušivě vzhledem k jeho komunikačnímu záměru

*Předškolní věk:* Jde o období, které bývá často vymežováno věkovou hranicí od tří až do pěti let. Předškolní děti bývají plné energie, zvědavosti a nadšení. Jsou neustále v pohybu a do všeho, co je zaujme se pouštějí naplno. Během tohoto období se nadále rozvíjí motorické schopnosti. Ve všem, co děti v tomto věku dělají se projevuje kreativita a fantazie, ať jde o hraní, malování nebo vyprávění. Značně se rozšiřuje slovní zásoba a dochází také k rozvoji intelektu. Dítě se tedy může přesněji vyjadřovat, dokáže lépe řešit problémy a plánovat dopředu. O pravdivosti svého názoru jsou děti v předškolním období pevně přesvědčeny, zároveň si také ale začínají uvědomovat potřeby ostatních a do jisté míry získávají kontrolu nad svým chováním.

### Operacionalizace

*Indikátory:* docházka do mateřské školy, poskytování logopedické péče, včasná depistáž, návštěva logopedického pracoviště, přidružená postižení.

## ČÁST 6

Jak jsem již výše uváděla výzkumnou metodou v mém šetření je dotazníkové šetření. Výběr mateřských škol je náhodný, pro tento výběr nejsou žádná kritéria, která by mateřské školy musely splňovat. Volím osobní rozvoz dotazníků a následně také jejich osobní sběr.

## ČÁST 7

Úryvek v dotazníku (byl graficky upraven pro potřeby tohoto projektu):

### **Dotazník**

Dobrý den,

studuji Speciální pedagogiku na Masarykově univerzitě v Brně. Ve své bakalářské práci se zabývám výskytem narušené komunikační schopností v předškolním věku a touto cestou bych Vás chtěla poprosit o spolupráci. Pro potřeby mého výzkumu a získání údajů Vám přikládám dotazník a prosím o spolupráci při jeho vyplnění. Získané údaje budou podkladem pro mou práci a veškeré údaje budou zpracovány anonymně.

Děkuji za Váš čas a spolupráci

Irena Hučíková

1. Kolik dětí je ve třídách ve Vaší MŠ:

- a) 10-15
- b) 16-20
- c) 21-25
- d) 26-30
- e) více

2. Uveďte prosím počet dětí předškolního věku u Vás:

-z toho chlapci:

-z toho dívky:

3. Uveďte prosím, kolik dětí předškolního věku ve Vaší škole má narušenou komunikační schopnost:

-z toho chlapci:

-z toho dívky:

4. Dle Vašeho názoru se výskyt narušené komunikační schopnosti za posledních 5 zvýšil?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

5. Děti s narušenou komunikační schopností dostávají častěji odklad školní docházky než ostatní:

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) nejsem si jistá/ý

6. Uveďte prosím, kolik dětí s narušenou komunikační schopností získá každý rok odklad školní docházky ve Vaší MŠ:

7. Uveďte prosím, zda je ve Vaší školce poskytována logopedická péče:

- a) ano
- b) ne

8.Uved'te,kdo ve Vašem zařízení vykonává logopedickou péči

- a) učitelky MŠ
- b) absolvent bakalářského studia Speciální pedagogiky
- c) absolvent magisterského studia Speciální pedagogiky
- d) klinický logoped
- e) pracovník SPC

9.Uved'te prosím,jaké je vzdělání učitelek ve Vaší MŠ:

- a) Střední pedagogická škola
- b) absolvent magisterského studia Učitelství pro MŠ
- c) absolvent bakalářského studia Speciální pedagogiky
- d) absolvent magisterského studia Speciální pedagogiky

10.Uved'te prosím jaké je speciálně pedagogické vzdělání učitelek ve Vaší MŠ:

- a) absolvent bakalářského studia Speciální pedagogiky
- b) absolvent magisterského studia Speciální pedagogiky
- c) logopedický kurz
- d) žádné
- e) jiné (uved'te prosím jaké) .....

11.Uved'te zda Vaše MŠ spolupracuje s odbornými pracovníky nebo zařízením:

- a) s SPC pro děti s vadami řeči v Uherském Hradišti
- b) s jiným SPC
- c) s klinickým logopedem
- d) žádná spolupráce

12.Který druh narušené komunikační schopnosti se ve Vaší MŠ vyskytuje nejčastěji a uved'te prosím kolik dětí má tento druh narušené komunikační schopnosti (můžete zvolit více možností):

- a) opožděný vývoj řeči
- b) vývojová dysfázie
- c) koktavost
- d) breptavost
- e) mutismus
- f) dyslalie
- g) huhňavost
- h) jiné,uved'te prosím jaké .....

13. Jaké další obtíže pozoruje při řeči u dětí v oblasti foneticko-fonologické -zvuková stránka řeči (můžete zvolit více možností):

- a) neobratnost mluvních orgánů
- b) záměna hlásek
- c) nevyzrálост fonemického sluchu (nerozlišuje písmena zvukově podobná)
- d) nesprávná výslovnost hlásek
- e) jiné, uveďte prosím jaké .....

14. Jaké další obtíže pozorujete při řeči u dětí v oblasti lexikálně-sémantické -slovní zásoba (můžete zvolit více možností):

- a) malá slovní zásoba
- b) obtíže s rozšiřováním slovní zásoby
- c) malé využívání nových pojmů
- d) problémy se vybavováním, zapamatováním a užíváním nových pojmů
- e) jiné obtíže, uveďte prosím jaké .....

15. Jaké další obtíže pozorujete při řeči u dětí v oblasti morfologicko-syntaktické-gramatická stránka řeči (můžete zvolit více možností):

- a) nesprávné skloňování podstatných jmen
- b) nesprávné stupňování přídavných jmen
- c) nesprávné časování sloves
- d) problémy s užíváním zájmen
- e) nesprávná skladba věty
- f) častěji užívají věty jednoduché než souvětí
- g) jiné obtíže (uveďte prosím jaké) .....

16. Jaké další obtíže pozorujete při řeči u dětí v oblasti pragmatické -sociální aplikace (můžete zvolit více možností):

- a) obtíže s navazováním kontaktu
- b) obtíže s vedením rozhovoru
- c) odbíhání od témat rozhovoru
- d) jiné obtíže (uveďte prosím jaké) .....

## ČÁST 8

Možné problémy spatřuji pouze v odmítnutí dotazníků ze strany ředitelů / ředitelky mateřských škol. V tomto případě zvolím jinou mateřskou školu a budu v tom pokračovat tak dlouho, dokud nedostanu 15 vyplněných dotazníků. Formou osobního předávání a taktéž osobního sběru si chci zajistit 100% návratnost dotazníků.

## ČÁST 9

- ALLEN, K.E., MAROTZ, L.R. *Přehled vývoje dítěte : od prenatálního období do 8 let*. Vyd. 2. Praha : Portál, 2005. 187 s. ISBN 80-7367-055-0.
- DVOŘÁK, J. *Logopedický slovník : terminologický a výkladový*. 3., upr. a rozš. vyd. Žďár nad Sázavou : Logopedické centrum, 2007. 248 s. ISBN 978-80-902536-6-7.
- KLENKOVÁ, J. *Kapitoly z logopedie I*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-88-5.
- KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. 1.vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1110-9.
- KURIC, J. *Ontogenetická psychologie*. Praha: SPN, 1986.
- LANGMEIER, J., LANGMEIER, M., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie: s úvodem do vývojové neurofyzologie*. Praha: H&H 1998. ISBN: 80-86022-37-4.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1284-9.
- LECHTA, V. a kol. *Logopedické repetitorium*. 1. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1990. 278 s. ISBN 80-08-00447-9.
- LECHTA, V. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. 1.vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-801-5.
- LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-038-7.
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-829-5.
- SOVÁK, M. *Logopedie předškolního věku*. 3.vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989.

Projekt není příliš zdařilý, jeho jednotlivé části spolu nekorespondují. Kladete výzkumné otázky respondentům, což je hrubá chyba.